

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. maj 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mie Hedengran Helander
Sagsnr.: 2023-0030-8733
Dok.: 2817509

Besvarelse af spørgsmål nr. 611 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 611 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. april 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 611 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om der vil blive rejst sager om brud på navneforbuddet i bortførelsessagen? Og vil ministeren endvidere redegøre for fordele og ulemper ift. advokaternes forslag om navneforbud i alle sager indtil dom. Der henvises til artiklen ”29-årig deler navn med sigtede - er blevet bestormet på sociale medier”, tv2. dk, den 19. april 2023.”

Svar:

1. Lad mig starte med at understrege, at det er fuldstændig uacceptabelt at true og at chikanere parter i retssager, herunder på de sociale medier. Det gælder selv sagt også personer, der slet ikke er part i en retssag. Jeg tager naturligvis afstand fra de trusler og den chikane, som den 29-årige mand, der deler navn med den sigtede i sagen om kidnapning af en 13-årig pige, er blevet udsat for på de sociale medier.

Vedrørende brud på navneforbuddet i sagen har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi, hvor den i artiklen omtalte bortførelsessag efterforskes.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi har oplyst, at politikredsen siden den 17. april 2023, hvor Retten i Næstved nedlagde navneforbud i bortførelsessagen, har modtaget over 200 henvendelser omkring navneforbuddet.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi er aktuelt i gang med at visitere og vurdere det store antal henvendelser, som politikredsen har modtaget inden for ganske kort tid. Dette sker med henblik på at fastlægge, dels om der er tale om egentlige anmeldelser om brud på navneforbuddet, dels om politikredsen er rette værneting for anmeldelserne.

Aktuelt er der i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) registreret få anmeldelser om brud på navneforbuddet i den pågældende sag. Et datatræk fra POLSAS giver på nuværende tidspunkt således ikke et retvisende billede af, hvor mange anmeldelser politikredsen har modtaget vedrørende brud på navneforbuddet.”

Det bemærkes, at Rigspolitiet har oplyst, at Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi inden 14 dage forventer at kunne oplyse nærmere om antallet af anmeldelser, hvorefter Rigspolitiet vil kunne lave et datatræk i POLSAS. Justitsministeriet vil fremsende en supplerende besvarelse af spørgsmålet til Retsudvalget, når der foreligger nærmere oplysninger om antallet af anmeldelser fra Rigspolitiet.

Der findes allerede i dag regler, som beskytter parterne i straffesager mod den belastning, det kan være at blive omtalt i pressen i forbindelse med en straffesag.

Det drejer sig navnlig om reglerne om navneforbud. Efter retsplejelovens § 31 kan retten i straffesager forbyde, at der sker offentlig gengivelse af navn, stilling eller bopæl for sigtede, tiltalte eller andre under sagen nævnte personer, eller at den pågældendes identitet på anden måde offentliggøres, når offentlig gengivelse må antages at bringe nogens sikkerhed i fare, eller når offentlig gengivelse vil udsætte nogen for unødvendig krænkelse. Retten skal ved afgørelsen om navneforbud tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed og samfundsmæssige betydning. Navneforbuddet kan udstrækkes til også at gælde under en eventuel anke af sagen, hvis anken omfatter bedømmelse af beviserne for tiltaltes skyld, og bortfalder senest ved afsigelsen af endelig dom. Et navneforbud kan nedlægges når som helst under en straffesag, og det behøver ikke nødvendigvis at være i forbindelse med et grundlovsforhør, selv om dette ofte vil være mest praktisk. Et navneforbud kan således også nedlægges før grundlovsforhøret, hvis dette konkret er praktisk muligt.

2. Fordelen ved at ændre reglerne om navneforbud, så der indføres et udgangspunkt om navneforbud i alle straffesager indtil dom, vil være, at det herved kan sikres, at de hensyn, der måtte ligge bag et eventuelt senere navneforbud, også varetages i perioden, indtil retten nedlægger navneforbuddet.

Der vil imidlertid også være væsentlige ulemper og betænkeligheder forbundet med et generelt udgangspunkt om navneforbud i alle sager indtil dom.

Et sådant generelt forbud vil således grundlæggende stride mod det almindelige udgangspunkt om offentlighed i retsplejen. Offentlighedsprincippet må grundlæggende betragtes som et gode, da borgerne – og ikke mindst pressen – således har adgang til at kontrollere, hvordan retsplejen udøves.

Efter min opfattelse er det mest hensigtsmæssigt, at domstolene i hver enkelt sag vejer den enkeltes interesse i at få nedlagt et navneforbud op mod den offentlige interesse i at kunne få oplyst den pågældendes identitet. Dette sikrer de nuværende regler om navneforbud, og reglerne giver som nævnt mulighed for at nedlægge navneforbud når som helst under straffesagen, herunder før grundlovsforhøret, hvis der i den konkrete sager er behov for det, og det er praktisk muligt.